

BİR "İNSAN" OLARAK...

Abdullah Kösereisoğlu

Sayın Zeyyad Baykara veya Maliye Müfettişleri arasındaki adıyla "Zeyyad Bey", ciddi ve çalışkan bir Devlet Memuru, yine ciddi ve çalışkan bir Devlet Adamı olarak yaşadı.

Maliye Teftiş Kurulu'na 1946 yılı Aralık ayında Müfettiş Muavini olarak girdiğimizde, devre arkadaşlarımla birlikte, İstanbul Grubundaki Müfettişler yanında görevlendirildik. O günlerde, merkez emri dışında kalan hemen bütün Müfettişler, altı aylık kış turnesi boyunca, İstanbul'da görev yaparlardı. Ben de rahmetli Üstadım Nizamettin Üremiz "refakatinde" Divanyolu'nda bulunan Eminönü Malmüdürlüğü'nde teftiş görevine ilk adımı attım.

O zamanlar, Cumartesi günleri bütün Müfettişler Defterdarlık binasındaki Maliye Teftiş Kurulu bölümünde toplanırlardı. Zaman zaman da, bu bölümün sevimli kitaplığında (ne yazık ki sonradan yandı), bütün Müfettişlerin katılmasıyla, mesleki konularda söyleşi ve tartışmalar yapılırdı. İşte değerli Üstadım Zeyyad Beyi de ilk olarak bu toplantılarda tanıdım.

Yine o zamanlar, Mayıs ayı başında, altı ay sürecek olan yaz turnelerine başlanır ve Müfettişlerin tamamı, yurdun her tarafına dağılırlardı. Bu turnelerin programları, Nisan ayında Müfettişlere iletilirdi. 1947 yılı Nisanında, bana gelen yazıyla, Maliye Müfettişi Zeyyad Baykara "refakatinde" yaz turnesine çıkacağım bildirildi. 1946-1947 kışı Üsküdar "Tahakkuk ve Tahsil Şubeleri"nde teftişte bulunan Baykara'yı ziyaret ettim. Bana hazırlık yapmamı ve 1 Mayıs gününün resmi tatil olmasına rağmen açık bulundurulacak Kadıköy Malmüdürlüğü'nden maaşımı alabileceğimi bildirdi. 4 Mayıs günü, belleğim beni yanıltmıyorsa, Sirkeci'den kamyon bozuntusu bir otobüsle hareket ettik. Uzunca bir yolculuktan sonra, Vize'ye vasil olduk. Ertesi sabah gün doğarken, valiz ve hurçlarımızı da yüklediğimiz, içi minder döşeli, iki atın çektiği yaylı araba ile Demirköy'e hareket ettik. Oraya vardığımızda saat 17.00'ye gelmek üzereydi.

İşte değerli Üstadımı yakından tanımaya başlamıştım. İlk izlenimlerim beni biraz sarstı ve karamsarlığa sevketti. Zira Zeyyad Bey, bu ilk görünüşü ile bana, haddinden fazla ciddi ve gereğinden çok haşın bir karakterin temsilcisi gibi geldi. Fakat daha sonra geçen gece gündüz beraberliğimiz, Ona karşı sevgimi ve saygımı gittikçe arttırdı. Konuşmalarında insanlara, çocuklara, doğaya sevgi duygularıyla dolu olduğu görülüyordu. Hele hele Demirköylülerin çok güzel, çok şirin minik yavrularına bakışı, Onun iyi bir insan olmaktan başka bir alternatifinin bulunamayacağını bir belirtisiydi. Davranış veya sözleriyle incittiğini hissettiği kimselerden özür dileme anlamına gelecek yollar da arardı.

Demirköy teftişinden sonra, Meriç ilçesine gittiğimizde, yakınlığımız bir arkadaşlığa ve dostluğa dönüştü. O zaman nişanlı bulunduğu Fevziye Hanımefendiden gelen Akbaba, Marko Paşa, Merhum Paşa gibi mizah mecmuaları, bizi espri sezgisinde de yaklaştırdı. Seyrek yaptığı nükteleri, evrensel "humour"u kavradığını; insanın, yaşantının bir mizahi yönünün, bir ince esprisinin de var olduğunu bilincine erdiğini gösteriyordu.

Görevde ciddiyeti, çalışmada disiplini ve yorulmazlığı, icabında detaya inmenin, bütünü kavramanın yolu olduğu zaruretini, Onun şahsında öğretici bir erdem olarak gördüm.

Zaman zaman kendisine kırılanlara, hatta açık ve katı tepki gösterenlere de hiçbir haksızlık yapmadı.

Bulduğu birçok makamda, fırsat buldukça kendisini ziyaret ettim; daima dostça, arkadaşça güleryüze karşıladı.

Üstadımızın karakterini, sert görünüşlü mert bir insandı, şeklinde özetleyebiliriz.

Tanrı rahmetini esirgemesin.